

MINISTARSTVO FINANSIJA

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI o Nacrtu Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu od 19. marta do 08. aprila 2025. godine

Način sprovođenja javne rasprave: Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

1. Željko Iković - rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju reviziju Fonda za zdravstveno osiguranje CG
2. Marijana Janković – rukovoditeljka Odjeljenja za unutrašnju reviziju Ministarstva pravde
3. Sonja Vojinović – načelnica Odsjeka za pripremu i sprovođenje programa obuka Uprave za ljudske resurse
4. Nada Todorović - rukovoditeljka Službe za unutrašnju reviziju Opštine Kotor
5. Biljana Bezmarević – REGAGEN
6. Zajednica opština Crne Gore

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. **primjedba/predlog/sugestija Željko Iković:** na privremeno gubljenje prava navedenog u članu 30 stav 4.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U vezi sa nacrtom Zakona o upravljanju, unutrašnjim kontrolama i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru, podnosim sljedeći predlog za dopunu i izmjenu odredbi koje se odnose na privremeno gubljenje prava navedenog u članu 30 stav 4.

Naime, predlažem da se u Zakon uvede pravo na dodatak na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima navedenim u članu 4 Odluke o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima a koja se odnosi na posebne vještine neophodne za obavljanje poslova unutrašnje revizije u iznosu od 30%, koji bi bio priznat sertifikovanim unutrašnjim revizorima raspoređenim na poslovima unutrašnje revizije. Ovaj dodatak bi bio trajnog karaktera, osim u slučaju kada sertifikovani unutrašnji revizor ne ispunjava obaveze usavršavanja propisane zakonom, što bi bilo regulisano članom 30 predmetnog zakona.

U tom smislu, predlažem izmjenu formulacije člana 30 na način da umjesto postojeće odredbe:

"Sertifikovani unutrašnji revizor raspoređen na poslovima unutrašnje revizije privremeno gubi pravo na potpisivanje izvještaja o revizorskom angažmanu na period od godinu dana ukoliko se ne usavršava u skladu sa stavom 3 ovog člana."

stoji sljedeći tekst:

"Sertifikovani unutrašnji revizor raspoređen na poslovima unutrašnje revizije privremeno gubi pravo na dodatak na osnovnu zaradu na period od godinu dana ukoliko se ne usavršava u skladu sa stavom 3 ovog člana i može da se produžava sve dok unutrašnji revizor ne dostavi dokaz da je obavio profesionalno usavršavanje u skladu sa ovim Zakonom".

Ova izmjena bi omogućila dodatno podsticanje profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora, ali istovremeno ne bi ograničila njihovu mogućnost obavljanja ključnih zadataka u okviru svojih radnih dužnosti.

Smatramo da bi ovaj predlog doprinio unapređenju profesionalnog standarda unutrašnje revizije u javnom sektoru, povećanju motivacije zaposlenih i očuvanju kvaliteta revizorskih procesa.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlog se odbija iz razloga što se sva pitanja koja se tiču zarada zaposlenih u javnom sektoru uređuju Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru odnosno Odlukom o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima. Takođe, najbolja međunarodna praksa, kao sankciju ne prepoznaje umanjene zarade unutrašnjim revizorima usljed neobavljanja profesionalnog usavršavanja.

2. **primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 7. stav 1. tačka 10.** - određuje da rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor imaju pravo na neograničen pristup podacima, evidencijama, informacijama, osoblju i sredstvima subjekta. Postavlja se pitanje, da li ovo važi i kada su za potrebe obavljanja revizije neophodni podaci koji su označeni kao tajni?

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: **ČLAN 7. stav 1. tačka 10.** nije precizirano koja vrsta podataka je revizoru neograničeno dostupna.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Predmetno pitanje je regulisano Zakonom kojim se reguliše pristup tajnim podacima. Naime, Zakonom o tajnosti podataka, pristup tajnim podacima stepena tajnosti "Strogo tajno", "Tajno" i "Povjerljivo" može imati lice kome je izdata dozvola za pristup tajnim podacima, odnosno bezbjednosna dozvola. Pristup tajnim podacima stepena tajnosti "Interno" ostvaruje pravno i fizičko lice u skladu sa principom "potrebno je da zna", odnosno kojim se utvrđuje opravdana potreba nekog lica za korišćenjem tajnih podataka radi izvršavanja njegovih poslova na osnovu izdate dozvole za pristup tajnim podacima.

3. **primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 10 stav 2** sugerišem da se ovom članu tačka 6) preventivnog djelovanja kroz procjenu rizika.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: **ČLAN 10 stav 2** S obzirom da je upravljanje rizicima jedan od elemenata upravljanja i kontrola smatram da je i nju potrebno navesti kao razlog uspostavljanja unutrašnjih kontrola.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Svrha unutrašnjih kontrola je da se obezbijedi razumno uvjeravanje da će ciljevi koji se odnose na poslovanje, izvještavanje i usklađenost biti ostvareni.

4. **primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 34 stav 2** Propisuje da Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju obavještava organ upravljanja o prevari, međutim nijesu propisane dalje aktivnosti.

Koje aktivnosti organ upravljanja treba da sprovede nakon saznanja da se desila prevara?

Takođe se postavlja pitanje šta se dešava ukoliko se otkrije da je prevara nastala zbog djelovanja organa upravljanja. Koga u tim slučajevima rukovodilac Odjeljenja obavještava?

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Smatram da trebaju da se povodom ovoga pitanja propišu dalje aktivnosti organa upravljanja nakon saznanja o počinjenoj prevari i da se odredi kome se prijavljuje prevara ukoliko je počinjena od starne organa upravljanja.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlogom Zakona propisane su obaveze unutrašnjih revizora prilikom obavljanja revizorskih angažmana uključujući obaveze u slučajevima postojanja sumnji za sticanje protivpravne imovinske koristi.

Dalje obaveze organa upravljanja, u vezi sa prevarama, propisane su drugim zakonskim rješenjima.

Takođe, predlogom zakona propisana je obaveza uspostavljanja linija izvještavanja u slučaju otkrivanja nedostataka, grešaka, nepravilnosti, prevara ili nedozvoljenih radnji pri upravljanju i korišćenju resursa uključujući učestalost i način izvještavanja. Dodatno, bliži način postupanja u slučaju otkrivanja prevare i linije izvještavanja propisane su Zakonom kojim se reguliše sprječavanje korupcije.

5. **primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 38** ne sadrži tačku koja se odnosi na obavezu Rukovodioca unutrašnje revizije da donese Akcioni plan za otklanjanje neusklađenosti čija je svrha potvrđivanje usklađenosti sa Standardima i Etičkim kodeksom.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: **ČLAN 41** potrebno je u ovom članu dodati i saradnju sa Revizorskim tijelom.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Obaveza pripreme akcionog plana za otklanjanje neusklađenosti prilikom obavljanja periodične samoocjene bliže se uređuje Pravilnikom o metodologiji rada unutrašnje revizije u javnom sektoru Crne Gore.

Inoviranim predlogom Zakona, u članu 41, biće prepoznata i saradnja sa Revizorskim tijelom.

6. **primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 7 stav 2 – Predlog: dopuniti stav za obaveze i odgovornosti organa upravljanja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Povelja treba da utvrđuje obaveze i odgovornosti i organa upravljanja, a ne samo unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona, u članu 7 stav 2, dodaće se i obaveze i odgovornosti organa upravljanja u vezi sa unutrašnjom revizijom.

7. **primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 19 stav 5 – Predlog: navesti da "unutrašnja revizija daje preporuke i savjete za njihovo unapređenje" umjesto „unutrašnja revizija daje stručno mišljenje i preporuke za njihovo unapređenje”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Termin „stručno mišljenje" nije prisutan u Međunarodnim standardima unutrašnje revizije niti praksi unutrašnje revizije. Unutrašnja revizija daje preporuke i savjete.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da se u Globalnim standardima unutrašnje revizije ne pominje termin "stručno mišljenje" prihvata se primjedba odnosno obrazloženje primjedbe.

8. **primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 20 stav 4 - Predlog: granica za broj unutrašnjih revizora da bude „ispod 30.000 stanovnika", umjesto „ispod 10.000 stanovnika".

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nije logično da jedinica za unutrašnju reviziju Glavnog grada koji ima 200.000 stanovnika treba da ima najmanje tri unutrašnja revizora isto kao jedinica za unutrašnju reviziju recimo Tivta, Kotor, Cetinja, Ulcinja i dr. opština koje imaju 10 puta manje stanovnika nego Glavni grad i najmanje 5 puta manje pravnih lica koje su dio njihovog revizorskog univerzuma.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlogom Zakona propisano je da jedinica za unutrašnju reviziju ne može imati manje od tri unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju. Jedinica za unutrašnju reviziju od tri unutrašnja revizora je zakonski minimum za opštine preko 10.000 stanovnika. Glavni grad i opštine sa većim broj stanovnika mogu

formirati jedinice za unutrašnju reviziju sa većim brojem izvršilaca u zavisnosti od procjene organa upravljanja, uzimajući u obzir: visinu prihoda i rashoda, broj zaposlenih, vrijednosti finansijskih transakcija, strateški i razvojni značaj.

9. **primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 21 stav 2 - Predlog: propisati da velika privredna društva imaju najmanje dva unutrašnja revizora, a srednja najmanje jednog unutrašnjeg revizora.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Potreban broj unutrašnjih revizora u velikim i srednjim privrednim društvima u javnom sektoru, kako je Nacrtom Zakona predviđeno, je precijenjen, kako u odnosu na obim posla tako i na finansijsko opterećenje zaradama za toliki broj zaposlenih unutrašnjih revizora.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ponovnim razmatranjem odredbi Zakona o računovodstvu i kriterijuma koji se odnose na razvrstanje pravnih lica, smatramo da veliko pravno lice mora imati najmanje tri raspoređena unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice. Takođe, raspoređivanje samo jednog zaposlenog na poslovima unutrašnje revizije u srednjim pravnim licima, dovodi do nemogućnosti obezbjeđenja potpune usklađenosti sa zahtjevima Globalnih standarda unutrašnje revizije. Dodatno, predlogom novog Zakona o računovodstvu, podižu se kriterijumi (ukupan prihod i aktiva) za razvrstavanje pravnih lica.

10. **primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 31 stav 7 – Predlog: dodati još dvije tačke u kojima će se propisati da Programski savjet donosi svoj Godišnji plan rada i podnosi svoj Godišnji izvještaj o radu nadležnom organu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Propisivanje obaveze svakom radnom tijelu da donosi Godišnji plan i podnosi Godišnji izvještaj o radu i sprovođenje navedenog u praksi ima za rezultat veću efektivnost tog radnog tijela.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Navedeni predlog smatramo opravdanim i obaveze donošenja godišnjeg plana rada i izvještaja Programskog savjeta će biti propisane inoviranim tekstom predloga Zakona.

11. **primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 32 stav 2 – Predlog: izbrisati sledeći dio teksta: „na osnovu procjene rizika”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U praksi unutrašnje revizije Godišnji plan unutrašnje revizije se donosi na osnovu procjene rizika dok prilikom izrade Strateškog plana nije neophodno sprovoditi procjenu rizika.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Ovu sugestiju i objašnjenje smatramo opravdanim.

- 12. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 32 stav 7 — Predlog: izbrisati sledeći dio teksta „ili kome se poslovi unutrašnje revizije vrše na osnovu nadzora“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nepraktično je i suviše opterećujuće za jedinicu za unutrašnju reviziju da priprema poseban Godišnji plan unutrašnje revizije za sva pravna lica koja su dio njenog univerzuma na osnovu nadzora, a i nepotrebno jer je osnivač ovih pravnih lica u slučaju opština Skupština opštine, pa se poslovi unutrašnje revizije kod ovih pravnih lica obavljaju iz ugla osnivača, dok kod obavljanja unutrašnje revizije po sporazumu logično je da postoji poseban godišnji plan.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Navedeni predlog smatramo opravdanim. Priprema posebnih godišnjih planova za sve subjekte nad kojima subjekt koji ima uspostavljenu jedinicu za unutrašnju reviziju vrši nadzor, bilo bi previše opterećujuće i neefikasno za pojedine jedinice za unutrašnju reviziju.

- 13. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 35 stav 3, 4, 5 — Predlog: Uskladiti stavove. Izveštaj sadrži akcioni plan ili predlog akcionog plana. Potrebno se opredijeliti.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U stavovima 3 i 4 Nacrta Zakona se navodi da konačan izvještaj sadrži predlog akcionog plana, a u stavu 5 da konačan izvještaj sadrži akcioni plan. Izvještaj nije konačan ako sadrži predlog akcionog plana, jer ne sadrži aktivnosti i činjenice koje se mogu desiti od momenta utvrđivanja predloga akcionog plana do momenta utvrđivanja akcionog plana (može doći do neprihvatanja preporuka a da konačan izvještaj ne sadrži navedene informacije).

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona definisaće se da izvještaj angažmana uvjeravanja koji sadrži akcioni plan postaje konačan, tek kada bude utvrđen/usvojen od strane organa upravljanja i potpisan od strane rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju odnosno unutrašnjeg revizora.

- 14. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 39 stav 1 tačka 2 - Predlog: Potrebno je pojasniti o kakvom se izvještaju radi ili izbrisati navedenu tačku iz podnaslova „Obaveze rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju za izvještavanje“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nije jasno je li ovo neka posebna vrsta izvještaja ili je sastavni dio konačnog revizorskog izvještaja o obavljenom pojedinačnom revizorskom angažmanu.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Nakon razmatranja primjedbe, mišljenja smo da ovu tačku treba izbrisati iz predloga Zakona jer će izvještaj o obavljenom revizorskom angažmanu sadržati informacije o značajnim slabostima unutrašnjih kontrola i procesa upravljanja ukoliko takve slabosti postoje.

- 15. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović:** Član 48 stav 1 - Predlog: Kroz Prelazne i završne odredbe propisati način postupanja u slučaju da je revizija u skladu sa Sporazumom u toku na dan stupanja na snagu ovog Zakona i način postupanja sa preporukama datim u revizijama odrađenim po Sporazumu, a koje nisu realizovane na dan stupanja na snagu ovog Zakona.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nigdje u Nacrtu Zakona nije navedeno što sa započetim revizijama kod subjekata sa kojima Opštine imaju sklopljene Sporazume o povjeravanju poslova unutrašnje revizije i sa njihovim registrima preporuka, pa postoji nedoumica kod unutrašnjih revizora, što uraditi u navedenim slučajevima.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona, u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, definisaće se prelazna odredba da se započeti revizorski angažmani po osnovu sporazuma završe, kao i način postupanja sa preporukama datim u revizijama određenim po osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.

- 16. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Sugestija: U dijelu zakona koji se odnosi na upravljanje i unutrašnje kontrole, mišljenja sam da treba definisati organizaciju upravljanja i rukovođenja koja se može prepoznati za sve subjekte javnog sektora Crne Gore, odnosno: upravljačko tijelo (odbor, organ upravljanja,...) i menadžment (prva i druga linija odbrane (Tri linije IIA)), a nakon toga definisati njihove obaveze/uloge u oblasti upravljanja, upravljanja rizicima, unutrašnjim kontrolama i unutrašnjoj reviziji.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U novom nacrtu Zakona će se preciznije definisati upravljanje i rukovođenje na način da mogu da se prepoznaju svi subjekti javnog sektora.

- 17. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 7 stav 1 tačka 3 „razmatra sa rukovodiocem jedinice za unutrašnju reviziju i rukovodiocima organizacionih jedinica svrhu, ovlašćenja i dužnosti unutrašnje revizije” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U skladu sa GIAS-Standard 6.2 — Glavni izvršni revizor mora razgovarati o predloženoj povelji sa odborom i višim

menadžmentom kako bi potvrdio da ona tačno odražava njihovo razumijevanje i očekivanja od funkcije interne revizije.

Recnik termina definise: viši menadžment — Najviši nivo izvršnog menadžmenta organizacije koja je na kraju odgovorna odboru za izvršavanje strateških odluka organizacije, obično je to grupa osoba koja uključuje glavnog izvršnog revizora ili rukovodioca organizacije.

Takode Standard navodi:

Bitni uslovi

Odbor

- Razgovarajte sa glavnim izvršnim revizorom i višim menadžmentom o drugim temama koje bi trebale biti uključene u povelju interne revizije kako bi se omogućila efektivna funkcija interne revizije.
- Odobrite povelju interne revizije.
- Pregledajte povelju interne revizije sa glavnim izvršnim revizorom kako biste razmotrili promjene koji utiču na organizaciju, kao što je zapošljavanje novog glavnog izvršnog revizora ili promjene u vrsti, ozbiljnosti i međuzavisnostima rizika za organizaciju.

Viši menadžment

Komunicirajte sa odborom i glavnim izvršnim revizorom o očekivanju menadžmenta koja treba uzeti u obzir za uključivanje u povelju interne revizije

Shodno navedenom i praksi unutrašnje revizije, Povelja unutrašnje revizije se usaglašava sa višim menadžmentom/rukovodiocem subjekta (izvršni direktor...), a usvaja je organ upravljanja (Odbor). Navedeno je podržano i modelom Tri linije IIA, u dijelu nadležnosti organa upravljanja.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Kako je navedeno u Standardu 6.2 Glavni izvršni revizor mora razgovarati o predloženoj povelji sa odborom i višim menadžmentom kako bi potvrdio da ona tačno odražava njihovo razumijevanje i očekivanja od funkcije interne revizije. Zaključuje se da se sadržaj predloga Povelje diskutuje sa odborom ali ne i sa rukovodiocima nižih organizacionih jedinica. U tom smislu napraviće se inovirani predlog Zakona.

- 18. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 7 stav 1 tačka 8 „obezbjeduje rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju priliku da razmatra značajna i osjetljiva pitanja sa organom upravljanja i rukovodiocima organizacionih jedinica" predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Vezano za obrazloženje primjedbe br. 1.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Vidjeti obrazloženje na prethodnu primjedbu.

19. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 7 stav 2 predlažem da glasi „Povelja unutrašnje revizije iz stava 1 tačka 2 ovog člana je interni akt koji donosi/usvaja organ upravljanja.”

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Smatramo da je formulacija Povelje unutrašnje revizije, navedena u predlogu Zakona, sveobuhvatnija u odnosu na predlog dat u okviru ove primjedbe. Inoviranim predlogom Zakona napraviće se izmjenama u skladu sa ovom sugestijom.

20. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 8 stav 2 predlažem da glasi "Rukovodilac organizacione jedinice dužan je da u okviru svojih ovlašćenja:".

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Obaveze rukovodioca navedene ovim članom se prepoznaju za njegova ovlašćenja pa je nejasan pojam „prenijeta” ovlašćenja.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U inoviranom predlogu Zakona biće izbrisano “u okviru svojih ovlašćenja”.

21. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 10 stav 1 „Unutrašnja kontrola su procesi, politike, kao i finansijske i nefinansijske aktivnosti koje se uspostavljaju u subjektu radi ostvarivanja ciljeva subjekta.” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: S obzirom na to da se u tekstu Predloga zakona navodi da je u primjeni COSO okvir, definicija interne kontrole bi trebala biti COSO definicija „Interna kontrola je proces koji sprovodi upravni odbor, rukovodstvo i drugi zaposleni subjekta, dizajniran da pruži razumno uvjeravanje u pogledu postizanja ciljeva koji se odnose na poslovanje, izvještavanje i uskladenost.”

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Zakon će biti izmijenjen na način da će definicija biti proširena da unutrašnja kontrola pruža razumno uvjeravanje u pogledu postizanja ciljeva koja se odnose na poslovanje, izvještavanje i uskladenost.

22. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 24 stav 1 "Ako rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju, odnosno unutrašnji revizor, u bilo kom trenutku uvidi postojanje sukoba interesa, dužan je da, bez odlaganja, obavijesti

organ upravljanja, odnosno rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju o postojanju sukoba njegovih ličnih i poslovnih interesa” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Ako unutrašnji revizor uvidi postojanje sukoba interesa dužan je da o tome obavijesti rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju. Ukoliko rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju utvrdi postojanje sukoba na nivou funkcije dužan je da o tome obavijesti menadžment, a nakon njega upravljačko tijelo.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U skladu sa prihvaćenim sugestijama iz prethodnih članova, u okviru ovog člana dodaci se termin koji odgovara funkciji menadžmenta/rukovodioca subjekta.

23. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 32 stav 2 predlažem da glasi: „Strateški i godišnji plan unutrašnje revizije priprema i predlaže rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Strateški plan se priprema na osnovu metodologije koja ne sadrži procjenu rizika iz tog razloga smatram da „na osnovu procjene rizika” treba brisati.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Sugestija koja se odnosi na strateški plan se prihvata i u inoviranom predlogu Zakona biće izbrisana odredba da se strateški plan priprema na osnovu rizika.

24. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 32 stav 7 „Godišnji plan unutrašnje revizije za subjekte koji su uspostavili unutrašnju reviziju na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, odnosno kome poslove unutrašnje revizije vrši jedinica za unutrašnju reviziju subjekta koji vrši nadzor nad njegovim radom utvrđuje organ upravljanja subjekta koji je povjerio poslove unutrašnje revizije ili kome se poslovi unutrašnje revizije vrše na osnovu nadzora” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Donošenje posebnih planova za svaki od subjekata pod nadzorom bi bilo nesvrishodno i opterećenje funkcije unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 12.

25. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 33 stav 1 predlažem da glasi „Unutrašnja revizija obavlja se u skladu sa ovim zakonom, „Metodologijom rada unutrašnje revizije i Međunarodnim okvirom profesionalne prakse, koje objavljuje Institut internih revizora (ITA) ”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U skladu sa zahtjevima novog Međunarodnog okvira za profesionalnu praksu unutrašnje revizije IIA, obaveznost primjene u radu unutrašnjih revizora imaju i Tematski zahtjevi za angažmane unutrašnje revizije za koje su oni izdati. S obzirom na to da Tematski zahtjevi ne mogu biti obrađeni kroz Metodologiju rada unutrašnje revizije, mišljenja sam da se Zakonom treba prepoznati da rad unutrašnje revizije mora da bude u skladu sa zahtjevima Međunarodnog okvira profesionalne prakse.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Novom metodologijom biće predstavljeni obavezni elementi novog Međunarodnog okvira profesionalne prakse unutrašnje revizije koji uključuje i Tematske zahtjeve za angažmane unutrašnje revizije kojih se unutrašnji revizori moraju pridržavati prilikom obavljanja angažmana prepoznatih Tematskim zahtjevima.

26. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 33 stav 2 „Metodologijom rada unutrašnje revizije propisuje Ministarstvo” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Jednoobrazna metodologija za funkcije unutrašnje revizije u subjektima javnog sektora koji imaju različite načine organizovanja i rada možda neće biti u potpunosti primjenljiva što bi iziskivalo njeno prilagođavanje konkretnom subjektu, uvažavajući zahtjeve GIAS-a, stoga smatram da u ovom članu treba da se navede da „Opštu metodologiju priprema Ministarstvo, a metodologiju na nivou subjekta, rukovodilac unutrašnje revizije.”

Odgovor: Navedeni predlog djelimično prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim Predlogom Zakona dodaće se odredba da rukovodioci jedinica za unutrašnju reviziju mogu dodatno razviti sopstvenu metodologiju prilagođenu specifičnim zahtjevima subjekta javnog sektora.

27. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 35 stav 3 „Nakon razmatranja izjašnjenja na nacrt izvještaja, komunikacije i obavljenog završnog sastanka sa odgovornim licem u subjektu u kojem je sproveden revizorski angažman, unutrašnji revizor i rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju sačinjavaju i potpisuju konačni revizorski izvještaj, koji rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dostavlja organu upravljanja odnosno odgovornom licu subjekta revizije zajedno sa predlogom akcionog plana za sprovođenje preporuka” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nacrt revizorskog izvještaja se razmatra sa revidiranim subjektom (zaposlenima u oblasti angažmana) nakon čega se priprema konačan nacrt koji se sa predlogom akcionog plana dostavlja organu upravljanja na razmatranje i usvajanje, nakon čega se izdaje konačan revizorski izvještaj.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 13.

28. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 35 stav 5 predlažem da glasi „Izveštaj angažmana uvjeravanja naročito sadrži cilj, obuhvat, i preporuke i/ili akcione planove, ako je primjenljivo, i zaključke. Izveštavanje za savjetodavne angažmane zavisi od prirode angažmana”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: S obzirom na to da unutrašnja revizija pruža dvije vrste usluga, uvjeravanje i savjetovanje, koje se razlikuju po prirodi, a samim tim i načinu obavljanja i izvještavanja, Zakonom je potrebno to prepoznati.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da unutrašnja revizija dominantno pruža usluge uvjeravanja i savjetodavne usluge, koje se razlikuju po načinu izvještavanja navedeni predlog se prihvata. Takođe, prihvata se sugestija “ako je primjenljivo” na dio koji se odnosi na akcione planove, odnosno preporuke jer je moguće da u pojedinačnom revizorskom angažmanu ne mogu preporuka.

29. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 1 „izvršava planirane poslove unutrašnje revizije” brisati ili izmjeniti na način da glasi „Obezbjeduje realizaciju planova unutrašnje revizije”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je odgovoran za realizaciju planiranih poslova unutrašnje revizije, dok za izvršavanje poslova su odgovorni i rukovodilac i unutrašnji revizori u okviru definisanih obaveza.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Na osnovu obrazloženja smatramo da je primjedba opravdana i biće implementirana kroz inovirani predlog Zakona.

30. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 2 glasi „pripremi i podnose na donošenje organu upravljanja nacrt povelje unutrašnje revizije”

Ovaj stav podržava primjedbu na član 7 stav 2. Ovdje je drugačije definisano nego u navedenom članu, pa član 7 treba uskladiti, kako je dato u primjedbi.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlog Zakona biće preporaznata obaveza rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju da pripremi nacrt Povelje unutrašnje revizije i da je podnese organu upravljanja na usaglašavanje i donošenje.

31. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 9 „prati primjenu metodologije za rad unutrašnjih revizora” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Umjesto navedenog može da stoji „vrši nadzor nad primjenom metodologije”

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U inoviranom predlogu Zakona koristiće se formulacija “vrši nadzor nad primjenom metodologije”.

32. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 2 tačka 11 predlažem da glasi „Obezbjedjuje profesionalno i stručno obavljanje poslova unutrašnje revizije.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je dužan da obezbijedi da se ispune uloge, ovlašćenja i odgovornosti funkcije unutrašnje revizije i njen plan.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da, između ostalog, rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju vrši nadzor nad angažmanima unutrašnje revizije sugestija da se koristi formulacija „obezbjedjuje profesionalno i stručno obavljanje poslova unutrašnje revizije” se prihvata.

33. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 12 „pripremi i utvrdi program obezbjeđenja i unaprijeđenja kvaliteta unutrašnje revizije” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: GIAS Standard 8.3 Kvalitet prepoznaje odgovornost rukovodioca unutrašnje revizije za razvoj, implementaciju i održavanje Programa obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta koji pokriva sve aspekte funkcije interne revizije. S obzirom na način organizovanja subjekata javnog sektora navod iz Zakona „utvrdi” može biti teško primjenjiv za neke funkcije unutrašnje revizije.

Predlog je da stoji da rukovodilac unutrašnje revizije priprema i sprovodi Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta, a organ upravljanja utvrđuje Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Na osnovu obrazloženja smatramo da je primjedba opravdana i biće implementirana kroz inovirani predlog Zakona. Takođe, u članu 7 biće dodata obaveza organa upravljanja da utvrdi Program obezbjeđenja i unaprijeđenja kvaliteta.

34. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 potrebno je dodati „Vrši stalni nadzor nad radom unutrašnjih revizora”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije mora uspostaviti stalni nadzor nad usklađenošću funkcije unutrašnje revizije sa Standardima i napretkom ka postizanju ciljeva funkcije. Stalni nadzor podrazumijeva svakodnevno praćenje, pregled i mjerenje funkcije interne revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Na osnovu obrazloženja smatramo da je primjedba opravdana i biće implementirana kroz inovirani predlog Zakona.

35. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 39 stav 1 tačka 2 glasi „izvještaj o značajnim slabostima unutrašnjih kontrola i procesa upravljanja, koje su prouzrokovale ili mogu prouzrokovati finansijsku ili drugu štetu većeg obima odnosno negativno uticati na ostvarivanje poslovnih ciljeva subjekta ako su utvrđene tokom obavljanja revizorskog angažmana”.

Nejasno je na koji izvještaj se misli, da li će se naknadno definisati forma tog izvještaja?

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati primjedbu broj 14.

36. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 39 stav 1 tačka 3 predlažem da glasi: „periodični izvještaj o sprovođenju prihvaćenih preporuka datih u revizorskom izvještaju i/ili prihvatanju rizika koji prevazilazi toleranciju rizika subjekta”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je odgovoran za informisanje upravljačkog tijela i višeg rukovodstva o eventualnom prihvatanju rizika iznad tolerancije na rizik subjekta.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Unutrašnji revizori u izvještajima o obavljenim pojedinačnim angažmanima istuču prihvatanje rizika koji prevazili toleranciju rizika subjekta. Takođe, prilikom pripreme periodičnog izvještaja o sprovođenju prihvaćenih preporuka mogu se uključiti informacije o prihvatanju rizika iznad tolerancije na rizik subjekta.

37. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 39 stav 1 predlažem da se doda: „Rezultate Programa obezbeđenja i unapređenja kvaliteta.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je odgovoran za razvoj, implementaciju i održavanje Programa obezbeđenja i unaprijeđenja kvaliteta, kao i saopštavanje rezultata Programa upravljačkom tljelu i višem rukovodstvu.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom na značaj upoznavanja organa upravljanja o rezultatima Programa obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta navedeni predlog se prihvata.

38. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 41 „Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor dužni su da u obavljanju poslova

unutrašnje revizije sarađuju sa Ministarstvom i Državnom revizorskom institucijom” predlažem da se mljenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U skladu sa GIAS om, koordinacija i oslanjanje se odnosi na tri linije odbrane, što znači da unutrašnja revizija pri obavljanju svojih poslova uzima u obzir rad I i II linije odbrane unutar subjekta, kao i eksternih pružalaca uvjeravanja (DRI, eksterna revizija, regulator..). Saradnja sa Ministarstvom je definisana kroz odredbe Zakona kojima se prepoznaje uloga Ministarstva u radu unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Koordinacija i oslanjanje na tri linije odbrane biće prepoznate metodologijom za rad unutrašnjih revizora.

39. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 18

Predlažemo da nosi naziv: Stručno usavršavanje u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola

I da glasi:

Rukovodioci i lica zadužena za pružanje stručne podrške za upravljanje rizicima i uspostavljanje, sprovođenje, praćenje i kontinuirano unaprjeđenje unutrašnje kontrole dužni su da se stručno usavršavaju u oblastima upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnje kontrole.

Stručno usavršavanje iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu:

- 1) programa obuke iz oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola, koje utvrđuje Ministarstvo u saradnji sa organom uprave nadležnim za upravljanje ljudskim resursima, koji ga sprovodi i
- 2) učešće na obukama koje organizuju druge nacionalne i međunarodne strukovne organizacije.

Organ upravljanja u subjektu dužan je da Ministarstvu u okviru izvještaja iz člana 17 ovog zakona dostavi informaciju o stručnom usavršavanju lica iz stava 1 ovog člana.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Napomena: Član 18 je u cjelosti kopiran iako se izmjene ne tiču svih stavova.

Stručno usavršavanje u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola realizuje se, godinama unazad, po

Programu obuke koji utvrđuju Ministarstvo i Uprava.

Predlog da se riječ „profesionalno usavršavanje“ zamijeni riječju „stručno usavršavanje“ oslanja se na Zakon o državnim službenicima i namještenicima. Takođe, s obzirom da se u kasnijem tekstu Zakona govori o profesionalnom usavršavanju sertifikovanih unutrašnjih revizora, i na ovaj način bismo napravili razliku u oblicima usavršavanja.

S obzirom na to da se organi uprave bave sprovođenjem, sugerisali smo razdvajanje uloge ova dva organa kada je u pitanju sprovođenje programa obuke.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Zakon će biti izmijenjen u ovom dijelu.

40. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 27

Predlažemo da glasi:

Sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru stiče se nakon uspješno završenog Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Program iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, sprovodi organ uprave nadležan za upravljanje ljudskim resursima.

Za pohađanje Programa iz stava 1 ovog člana može se prijaviti lice koje ispunjava sljedeće uslove:

1) ima najmanje VII1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, i

2) ima najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima u nivou kvalifikacije obrazovanja iz tačke 1 ovog stava.

Dokaze o ispunjenosti uslova, iz stava 3 ovog člana, kandidat uz prijavu, dostavlja organu uprave koji sprovodi program, u roku navedenom u javnom pozivu za pohađanje programa obuke.

Sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru mogu steći kandidati koji uspješno završe Program iz stava 1 ovog člana obuhvata:

1) teorijsku obuku i

2) praktičnu obuku;

Teorijska obuka iz stava 5 tačka 1 ovog člana obuhvata pohađanje obuka iz svih predmeta predviđenih Programom.

Praktična obuka iz stava 5 tačka 2 ovog člana obuhvata obavljanje pojedinačne revizije uz nadzor mentora.

Nakon uspješno završene teorijske provjere znanja iz svih predmeta, kandidat polaže usmeni ispit.

Teorijsku provjeru znanja i usmeni ispit kandidat polaže pred komisijom za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru koju imenuje ministar finansija.

O položenom ispitu za unutrašnjeg revizora Ministarstvo izdaje sertifikat.

Bliži sadržaj programa obuke iz stava 1 ovog člana, način sprovođenja obuka, sredstva za realizaciju obuka, način polaganja teorijske provjere znanja i ispita, visina naknade za pohađanje programa i polaganje ispita i obrazac sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru propisuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Napomena: član 27 smo u cjelosti naveli, iako nisu bile sugestije za izmjene u svakom stavu.

Iskustvo u realizaciji Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru, koje Ministarstvo i Uprava imaju tokom prethodnih godina, kao i dileme tokom sprovođenja istog, navode na predlog sadržine člana kako je navedeno. Smatramo da treba razdvojiti odredbe koje se odnose na program obuke i dijela provjere znanja/ispita. Ovo nije program sertifikacije, već Program obuke na osnovu kojeg

kandidat može pristupiti ispitu koji mu omogućava sertifikat. Iz tog razloga obuku i ispit treba jasno razdvojiti.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Smatramo da je adekvatniji naziv Program sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru jer je namjera da se ovim članom propiše postupak sticanja sertifikata za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru Crne Gore, koji je širi od same realizacije obuke. Polaganje usmenog ispita je jedan od koraka ka dobijanju sertifikata za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

41. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 28

Predlažemo da stav 6 glasi: Način rada Komisije i način ocjenjivanje kandidata propisuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Način ocjenjivanja kandidata nije nigdje definisan kroz propis. S obzirom na to da se predlaže podzakonski akt, sugerišemo da se isto predvidi njime.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Ocjenjivanje kandidata definiše se podzakonskim aktom koji se odnosi na program obuke i način polaganja ispita za sticanje sertifikata za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru. Podzakonskim aktom iz člana 27 predloga Zakona predvidjeti će se način ocjenjivanja kandidata u skladu sa ovom sugestijom. Članom 28 uređuje se bliži način rada Komisije za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora.

42. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 30

Predlažemo da nosi naziv: Profesionalno usavršavanje sertifikovanih unutrašnjih revizora

I da stav 3, tačka 1 glasi:

1) programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, koje utvrđuje Ministarstvo, a sprovodi organ uprave nadležan za upravljanje ljudskim resursima i

Stav 7 da glasi:

Način profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora, sredstva za realizaciju programa iz stava 3 tačka 1 ovog člana, način vođenja i sadržaj evidencije iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Kroz naziv člana i stav 3, kao i u daljem tekstu Zakona, predložili smo dodavanje riječi „sertifikovanih“ da bismo naglasili da je ovaj program namijenjen kandidatima koji su završili Program obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru, i dodatno razgraničili postojanje 3 programa obuke kroz ovaj zakon.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U inoviranom predlogu Zakona dodaje se odredba da Program sprovodi Uprava u saradnji sa Ministarstvom.

S obzirom da predlog Zakona predviđa sprovođenje tri programa obuke slažemo se da dodatno naglasi da se Program iz člana 30 odnosi na sertifikovane unutrašnje revizore.

43. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 31

Predlažemo da:

Stav 1 da glasi:

Radi praćenja i unapređenja prakse unutrašnje revizije u javnom sektoru Crne Gore, a naročito radi praćenja Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, formira se Programski savjet.

Stav 2 da glasi:

Programski savjet iz stava 1 ovog člana čine predsjednik i četiri člana koje imenuje ministar finansija, od kojih su dva predstavnika Ministarstva, dva predstavnika organa uprave nadležnog za upravljanje ljudskim resursima i jedan istaknuti stručnjak iz oblasti unutrašnje revizije.

Stav 7, tačka 3 da glasi:

utvrđuje kalendare obuka za Program obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Program profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru;

Stav 7, tačka 4 da glasi:

vrši izbor predavača, sa Liste predavača, za realizaciju programa iz stava 1 ovog člana;

Stav 7, tačka 5 da glasi:

razmatra ispunjenost uslova iz dokumentacije kandidata koji se prijavljuju za pohađanje Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i sačinjava konačnu listu kandidata

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Veći dio sugestija za ovaj član odnosi se na nazive programa, koje smo ranije objasnili. Dodatno objašnjenje je sastav Programskog savjeta, jer smo ovo ranije, na predlog Ministarstva, u nedostatku zakonskog propisa, jasno definisali internom procedurom. S obzirom da su nosioci ovog programa Ministarstvo i Uprava čini se bitnim da se i sastav ovog tijela definiše Zakonom.

Sugestija vezano za stav 7, tačka 4, dolazi otuda što Uprava, kroz poseban postupak vrši selekciju i odabir predavača i utvrđuje Listu istih, te Programski

savjet sa ove Liste bira predavače koji će biti angažovani u konkretnom ciklusu Programa.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prihvata se primjedba na stav 1 člana 31 zbog bolje formulacije i uvođenja termina Programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru. Primjedba iz stava 2 ovog člana se djelimično prihvata. Smatramo da bi najmanje dva člana Programskog savjeta morala imati iskustvo od najmanje pet godina iz oblasti unutrašnje revizije. Dodatno, inoviranim Predlogom Zakona biće definisano da najmanje dva člana Programskog savjeta budu imenovana na predlog Uprave. Primjedba na stav 7 tačka 3 i 4 se prihvataju. Primjedba na stav 7 tačka 5 se odbija iz razloga navedenih kod obrazloženja na primjedbu 40.

44. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 4 u tački 17 poslije riječi „imovinske“ dodati riječi „ili druge“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 4 tačka 17 Nacrta zakona propisano je da je prevara namjerna radnja koju je izvršilo lice u okviru ili van subjekta radi sticanja protivpravne imovinske koristi. Prevara u praksi nije vezana samo za imovinske koristi, već i za neimovinske privilegije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona dodaće se riječi “ili druge” u skladu sa primjedbom.

45. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 4 u tački 20 poslije riječi „koji može” dodati riječ „negativno“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 4 tačka 20 Nacrta zakona utvrđeno je da rizik predstavlja mogućnost nastanka događaja koji može uticati na ostvarivanje ciljeva subjekta. Rizik je, po svojoj prirodi, prognoza moguće štete, odnosno negativnog uticaja, pa se sa navedenih razloga predlaže izmjena u definiciji pojma rizika na način kojim se rizik utvrđuje kao mogućnost nastanka događaja koji može negativno uticati na ostvarivanje ciljeva subjekta.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Globalni standardi unutrašnje revizije definišu rizik kao pozitivan ili negativan efekat neizvjestnosti.

ISO Standard 31000-Upravljanje rizikom definiše rizik kao efekat neizvjesnosti na postizanje ciljeva organizacije.

COSO Intergrisani okvir - Upravljanje rizicima organizacije definiše rizik kao mogućnost nastanka događaja koji može uticati na postizanje startegije i poslovnih ciljeva.

Navedene definicije ukazuju da je rizik vezan za nastanak događaja koji je neizvjestan, a koji ne mora nužno biti negativan. Događaj može imati i pozitivne ishode.

46. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Član 4 tačku 23 izmijeniti tako da glasi:

„Predmet revizije je program, proces, aktivnost ili funkcija subjekta revizije iz člana 2 ovog zakona“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 4 tačka 23 Nacrta zakona propisano je da subjekt revizije je korisnik javnih sredstava, unutrašnja organizaciona jedinica, program, proces, aktivnost ili funkcija koja je predmet unutrašnje revizije. Ovako definisana norma u sebi sadrži i pojam subjekta i predmeta revizije, iako je pojam subjekat revizije već definisan članom 2 Nacrta Zakona, pa se predlaže da se u navedenoj tački definiše predmet revizije na način da isti predstavlja program, proces, aktivnost ili funkcija subjekta revizije. Ukoliko predlagač zakona cijeni potrebnim preciznije/detaljnije razrađivanje pojma „subjekat revizije“, predlažemo da to učini u posebnoj tački ovog člana.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Član 2 predloga Zakona definiše ko se smatra subjektom javnog sektora, a ne subjektom revizije.

47. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 7 u stavu 2 nakon riječi „od značaja za unutrašnju reviziju“ dodati riječi „kao i obaveze i odgovornosti organa upravljanja“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 7 stav 2 Nacrta zakona utvrđuje se da je Povelja unutrašnje revizije interni akt koji potpisuju rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i organ upravljanja, u kojem su utvrđeni svrha, ovlašćenja i dužnosti unutrašnje revizije, pozicija unutrašnje revizije, izvještavanje, obuhvat rada, vrste usluga i druga pitanja od značaja za unutrašnju reviziju. Termin „Povelja“ nije u skladu sa opštim pravnim principima na kojima počiva podjela unutrašnjih akata u unutrašnjem pravnom prometu, pa zato sugerišemo na potrebu preispitivanja upotrebe ovog termina u Zakonu.

Pored toga, ukazujemo da ovako definisanom normom nijesu navedene obaveze i odgovornosti organa upravljanja, a što svakako mora biti predmet akta koji potpisuju dvije strane.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Za obrazloženje za član 7 stav 2 pogledati obrazloženje kod komentara 6. Termin “Povelja” je termin koji se odavno koristi u zakonskom rješenju koje reguliše oblast unutrašnje revizije u javnom sektoru i dalje korišćenje termina biće razmotreno sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

48. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 20 u stavu 1 tačka 1 poslije riječi „jedinice“ dodati riječi „odnosno posebne službe“.

U stavu 4 riječi „10.000 stanovnika“ zamijeniti sa riječima „30.000 stanovnika“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 20 stav 1 tačka 1 Nacrta zakona utvrđeno je da je organ upravljanja dužan da uspostavi unutrašnju reviziju organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta javnog sektora, koja je neposredno odgovorna organu upravljanja. Radi usaglašavanja norme sa organizacijom i načinom rada jedinica lokalne samouprave, shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi, predlaže se da unutrašnja revizija organizuje i kao posebna služba u okviru opštine.

Stavom 4 istog člana utvrđeno je da izuzetno od stava 3 ovog člana, jedinica za unutrašnju reviziju može da ima najmanje dva unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju, u jedinicama lokalne samouprave koje imaju ispod 10.000 stanovnika prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva u Crnoj Gori. Imajući u vidu kadrovske i materijalne kapacitete opština sa manjim brojem stanovnika, naročito na sjeveru države, cijenimo potrebnim da ova granica bude do 30.000 stanovnika.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: U članu 20 stav 1 tačka 1, pod jedinicom za unutrašnju reviziju smatra se organizaciona jedinica za unutrašnju reviziju čiji naziv može biti različit u različitim subjektima javnog sektora. Kod primjedbe za stav 4 istog člana pogledati obrazloženje kod predloga 8.

49. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 21 u stavu 2 riječ „tri“ zamijeniti sa riječju „dva“, a riječ „dva“ zamijeniti sa riječju „jednog“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 21 Nacrta zakona propisuje se način uspostavljanja unutrašnje revizije u privrednim društvima u kojima država ili jedinica lokalne samouprave, direktno ili indirektno, ima većinski vlasnički udio. Uspostavljanje unutrašnje revizije u privrednim društvima u kojima jedinice lokalne samouprave imaju većinski udio na predloženi način može imati negativan uticaj na finansijsko poslovanje navedenih društava, posebno mikro i malih pravnih lica, u smislu angažovanja odgovarajućeg kadra za što su neophodna dodatna finansijska sredstva. Sa navedenih razloga predlažemo izmjenu u članu 21 stav 2 Nacrta zakona na način kojim se predlaže da jedinica za unutrašnju reviziju u velikom pravnom licu ne može imati manje od dva unutrašnja revizora, dok jedinica za unutrašnju reviziju u srednjim pravnim licima ne može imati manje od jednog unutrašnjeg revizora.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod predloga 9.

50. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Član 22 stav 1 postaje član 7 stav 3 Nacrta zakona.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 22 stav 1 Nacrta zakona propisano je da je organ upravljanja odgovoran za uspostavljanje jedinice za unutrašnju reviziju koja je funkcionalno nezavisna i organizaciono odvojena od drugih organizacionih jedinica subjekta. Kako se članom 7 Nacrta zakona propisuju obaveze i odgovornosti organa upravljanja u vezi sa funkcijom unutrašnje revizije, onda funkcionalno stav 1 člana 22 pripada članu 7 Nacrta zakona.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 22 posebno se ističu uslovi koji se potrebni kako bi se obezbijedila nezavisnost funkcije unutrašnje revizije.

51. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 31 poslije tačke 7 dodati nove tačke 8 i 9 koje glase:

8) donosi Godišnji program rada

9) podnosi Godišnji izvještaj o radu ministru finansija.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 31 Nacrta zakona formira se Programski savjet koga čine predsjednik i četiri člana koje imenuje ministar finansija. Stavom 7 ovog člana navedene su obaveze Programskog savjeta. Imajući u vidu sadržaj poslova ovog tijela, cijenimo potrebnim da Programski savjet donosi Godišnji program rada, te da podnosi Godišnji izvještaj o radu ministru finansija.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom zakona biće prepoznata obaveza Programskog savjeta da donese godišnji program/plan rada i da pripremi godišnji izvještaj o radu koji se podnosi nadležnoj instituciji.

52. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 35 usaglasiti stav 4 i 5.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 35 stav 4 propisano je da organ upravljanja odnosno odgovorno lice subjekta revizije utvrđuje akcioni plan za sprovođenje preporuka i dostavlja ga rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju u roku od osam dana od dana prijema konačnog revizorskog izvještaja i predloga akcionog plana, dok je stavom 5 ovog člana utvrđeno da konačan revizorski izvještaj naročito sadrži cilj, obuhvat, rezultate revizije i akcioni plan za sprovođenje prihvaćenih preporuka. Ovako definisane norme su kontradiktorne, pa je potrebne precizno utvrditi da je akcioni plan sastavni dio konačnog revizorskog izvještaja (kako je inače i u praksi i kako je definisano stavom 5 navedenog člana Nacrta Zakona), a ne nikako na način kako je to predloženo stavom 4.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 13.

53. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Podnaslov ispred člana 37 „Izveštavanje o radu jedinica za unutrašnju reviziju” izmijeniti tako da glasi: „Izveštavanje o radu unutrašnje revizije”, budući da unutrašnju reviziju ne obavljaju isključivo jedinice za unutrašnju reviziju.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da se poslovi unutrašnje revizije mogu obavljati na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije ili nadzora saglasni smo sa ovim predlogom.

54. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U prelaznim i završnim odredbama definisati koji se zakon (novi ili važeći) primjenjuje na započete revizije po osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 15.

55. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Ukoliko se obradivač propisa opredijeli da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18), samim tim i svaki drugi podzakonski akt donijet na osnovu ovog zakona prestaje da važi, a što nije definisano u prelaznim i završnim odredbama Nacrta zakona. O ovome se mora posebno voditi računa, imajući u vidu stavove sudske prakse shodno kojem se podzakonski akt donijet na osnovu zakona koji prestaje da važi smatra neustavnim. Potrebno je precizirati podzakonske akte koji će se primjenjivati do donošenja novih podzakonskih akata u skladu sa ovim zakonom.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Ovaj predlog biće razmotren sa Sekretarijatom za zakonodavstvo prilikom razmatranja Predloga Zakona.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 23.04.2025. godine

Naziv organizacione jedinice Ministarstva koja je odgovorna za pripremu dokumenta: Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola.

GENERALNI DIREKTOR
Minas Trubljanin

